

Lokala riktlinjer för bidrag till ideella föreningar och utomstående organisationer

Bakgrund

Stadsdelsnämndens stöd till ideella föreningar¹ syftar till att stärka den ideella sektorns förutsättningar att erbjuda Östermalms invånares möjligheter att ta del av aktiviteter och verksamheter av god kvalitet. Genom de verksamheter som får bidrag ska invånare kunna delta i aktiviteter och påverka verksamheternas innehåll.

Bidrag kan ges till föreningar där det frivilliga arbetet är ett viktigt inslag. Bidragsgivningen är ett komplement, och inte ett alternativ, till att driva verksamheten i egen regi eller att upphandla den. Bidragsgivning till en enskild förening initieras genom en ansökan från föreningen. Stadsdelsnämndens beslut medför inte ett uppdragsförhållande mellan parterna. Däremot ska verksamheten följa nedanstående riktlinjer för att bidrag ska kunna beviljas och betalas ut.

Allmänt

Östermalms stadsdelsnämnd beslutar om bidrag till utomstående ideella organisationer och föreningar. Stadsdelsförvaltningen bereder inkomna ansökningar och kan avslå en ansökan om den inte faller inom stadsdelsnämndens ansvarsområde.

¹ Riktlinjerna utgår från begreppet ideell förening enligt Skatteverkets registreringsform. Begreppet ideell förening eller förening används i riktlinjerna. Undantagsvis kan även stiftelser och trossamfund beviljas bidrag; dessa ska då följa samma krav som de ideella föreningarna om inte annat framgår av riktlinjerna.

Verksamhetens inriktning

Bidragsgivningens syfte är att stödja och stimulera stadsdelsområdets invånare att i organiserade former engagera sig i exempelvis frivilligt socialt- och/eller kulturellt arbete - med betoning på uppsökande verksamhet.

Verksamheten ska utgöra ett komplement till stadsdelsnämndens egna insatser, medverka till att bryta isolering, vara individstödande, kontaktskapande och aktiverande.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning är en förutsättning.

I möjligaste mån ska det även finnas möjlighet för de som inte är medlemmar i organisationen att ta del av föreningens verksamhet. Nyskapande verksamhet ska uppmuntras, nya initiativ och idéer är en viktig del i uppkomsten och utvecklandet av föreningslivet.

Riktlinjerna gäller i lika hög grad äldre samt barn och ungdom som för frivilligorganisationer och föreningar som bedriver verksamhet för personer med psykisk ohälsa, missbruk eller socialt utanförskap.

Bidragets konstruktion

Verksamhetsbidrag söks för högst ett år i taget, med hänsyn till den kommunala budgetordningen. Förnyat bidrag kommande år förutsätter nämndens budgetutrymme enligt verksamhetsplan. Föreningsbidrag ges som stöd till föreningar och ideella organisationer som kompletterar nämndens egen verksamhet. **Ansökan om föreningsbidrag inges senast vid en bestämd tidpunkt i början på året (se nedan).**

Aktivitetsbidrag är också tidsbegränsat och avser högst ett tillfälle i taget, sammanlagt högst fyra evenemang för nämnden per budgetår. Bidrag kan sökas inför ett evenemang. Aktivitetsbidrag kan beviljas oberoende av om föreningen har erhållit föreningsbidrag, dock inte till sådan aktivitet som hade kunnat planeras och redan budgeterats i föreningsbidraget. Bidraget avser enstaka, tillfälliga evenemang som främjar sociala kontakter t ex vid högtider, lokala festivaler, seminarier/föreläsningar med angelägna frågor för stadsdelens invånare.

Till vilka kan bidrag beviljas

Krav föreningen ska uppfylla

Föreningen och ansökan måste uppfylla följande krav för att förvaltningen ska handlägga ansökan. Förvaltningen avvisar ansökan om kraven inte är uppfyllda.

Demokratiska värderingar

Föreningen ska genomsyras av de demokratiska värderingar som råder i samhället. Föreningen ska ha en inriktning som ligger i linje med stadens policy i principiella frågor såsom integration, jämställdhet, mångfald, missbruk och våld samt diskriminering i samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Författningskrav

Föreningen svarar för att uppfylla de krav som ställs på verksamheten i egenskap av arbetsgivare och utövare av en viss typ av verksamhet i författningar, kollektivavtal och motsvarande. Detta gäller exempelvis anmälningsskyldighet av missförhållanden, tystnadsplikt, etc. för de verksamheter som är utförare av socialtjänst. Föreningen ska också se till att ha nödvändiga tillstånd för verksamheten samt se till att det finns rutiner och utrustning för brandsäkerhet. Föreningen ansvarar för att informera sin personal om gällande regler och rutiner.

Avgränsad verksamhet

Om föreningen bedriver flera verksamheter och bidraget endast avser någon av dessa, ska det göras en tydlig åtskillnad mellan verksamheterna (både ekonomiskt och verksamhetsmässigt). Detta är synnerligen viktigt om föreningen bedriver upphandlad eller annan i huvudsak intäktsfinansierad verksamhet då bidraget inte ska ges till sådan förening där det finns risk att bidraget snedvrider en konkurrenssituation.

Verksamheter, aktiviteter eller evenemang ska äga rum i Östermalms stadsdelsområde och huvudsakligen vara riktade till dess invånare. Organisationer som inte har sitt säte på Östermalm kan söka bidrag för den del av organisationens verksamhet som har sin bas i stadsdelsområdet eller i närområdet, och som riktas till invånarna i detta område.

Ansökan ska omfatta verksamhet som avser stadsdelsnämndens ansvarsområden eller komplement till dessa. Facknämnds ansvarsområden omfattas inte av dessa riktlinjer.

Exempel på ideella organisationer och föreningar som kan beviljas bidrag är sådana som bedriver rådgivning och hjälpverksamhet för pensionärer, för personer med psykiska eller fysiska funktionsnedsättningar, barn och ungdomar i riskzon eller föreningar som bedriver förebyggande arbete för missbrukare och hemlösa.

Bidragsmottagande förening ska vara en förening i juridisk mening, d v s vara registrerad hos skattemyndigheten som förening och ha revisorer och styrelse som valts av medlemmarna enligt demokratiska principer (Revisor gäller inte gäller inte för stiftelser och trossamfund). Föreningen ska ha ett bankgirokonto eller postgirokonto registrerat i föreningens namn.

Demokratisk inriktning enligt ovan ska framgå av föreningens stadgar. Alla som instämmer i föreningens målsättning enligt stadgarna ska ha rätt att bli medlem i föreningen.

Vid föreningsbidrag ska föreningen ha minst 25 betalande medlemmar bosatta inom Östermalms stadsdelsområde.

Vilka kan inte få bidrag?

Kommunala förvaltningar, ekonomiska föreningar och fackliga eller andra föreningar vars huvudsakliga uppgift är att tillvarata enskilda medlemmars yrkesmässiga eller ekonomiska intressen, kan inte få bidrag från stadsdelsnämnden. Bolag och enskilda personer kan inte komma ifråga för bidragsgivning. Ansökan får heller inte avse religiös eller partipolitisk verksamhet.

Riksorganisationer och så kallade paraplyorganisationer bör inte heller godkännas. Stiftelser kan godkännas som bidragstagare endast under förutsättning att verksamheten bedöms som synnerligen angelägen och den aktuella verksamheten är organiserad så att det finns ett reellt brukarinflytande.

Villkor för beslut om bidrag

Stadsdelsnämndens bidrag kan utgöra stöd för att täcka del av organisationens kostnader för viss verksamhet, tillsammans med andra bidragsgivare eller andra inkomstkällor. Den verksamhet som föreningen avser att bedriva ska beskrivas. Om en förening beviljas bidrag från annan kommunal nämnd, landsting eller staten får detta bidrag inte avse samma kostnad för vilken ansökan görs hos Östermalms stadsdelsnämnd. Flera bidragsgivare kan dock till olika delar finansiera en verksamhet tillsammans, vilket i så fall ska framgå av en budget. Bidrag från annan bidragsgivare kan påverka bedömningen i det enskilda fallet.

Egna tillgångar/kapital påverkar bedömningen.

Bidraget ska grundas på antalet medlemmar i föreningen boende inom Östermalms stadsdelsområde.

Bidrag beviljas för ett år i taget med hänsyn tagen till stadsdelsnämndens prioriteringar och utrymme i budget- och verksamhetsplan.

Föreningen ska ha redovisat eventuellt tidigare beviljat bidrag i enlighet med förvaltningens anvisningar.

Om organisationen ingår egna ekonomiska avtal som sträcker sig utöver de tidsramar som anges i förutsättningarna för nämndens beslut om bidrag, kan detta inte åberopas som skäl för fortsatt bidragsgivning.

Förvaltningen föreslår om bidrag ska beviljas och storlek på bidrag med utgångspunkt i omfattning, inriktning och karaktär på organisationens/föreningens lokala sociala verksamhet.

Hur och när man söker bidrag

Bidrag söks för ett år i taget och ska avse verksamhet under det nästkommande kalenderår som ansökan görs.

Ansökan om *aktivitetsbidrag* kan sökas vid 4 tillfällen under året.

Ansökan ska vara gjord i enlighet med förvaltningens anvisningar. Det vill säga den ska vara komplett och

inlämnad i tid. En förutsättning för bidraget är att lämnade uppgifter är korrekta. I ansökan ska föreningen intyga att den uppfyller villkoren för bidraget.

Förvaltningen ska begära in kompletteringar då ansökan inte är fullständig. En ofullständig ansökan returneras och prövas inte av nämnden förrän ev. komplettering inkommit.

Om ansökan inte faller inom nämndens ansvarsområden kan förvaltningen i förekommande fall ge råd om andra lämpliga bidragsgivare.

Förvaltningen kan *avvisa* ansökningar där den sökande föreningen inte uppfyller riktlinjernas krav för ansökan och för den sökande föreningen (se "2 Vem kan söka bidrag?"). Förvaltningen kan även *avskriva* ansökningar där föreningen inte har lämnat kompletterande handlingar inom en månad efter det att förvaltningen har påtalat behovet av det. Avvisade ansökningar anmäls till stadsdelsnämnden. Vidare bör förvaltningen om behov föreligger, ge råd och stöd om vilka förändringar som måste vidtas för att ansökan ska kunna föreläggas stadsdelsnämnden för prövning. Stadsdelsnämnden kan fatta beslut med förbehåll om att medel endast beviljas om annan delfinansiering kan ordnas.

Bidrag beviljas inte i efterskott.

Innehåll i ansökan

1. Föreningens/organisationens namn.
2. E-postadress och eventuell webbsida.
3. Namn, adress och telefonnummer till ordförande, kassör och revisor.
4. Bankens namn och kontonummer, bg- eller pg-nummer.
5. Antal medlemmar uppdelat på personer som bor inom stadsdelsområdet och som bor utanför stadsdelsområdet. Det ansökta beloppet ska preciseras och motiveras.
6. Beskrivning av hur man avser att använda det ansökta bidraget. Beskrivningen ska innehålla en noggrann redogörelse för den tänkta verksamheten/aktiviteten, syfte och mål ska beskrivas. Organisationen ska redogöra för hur information om föreningens verksamhet ska nå icke-medlemmar.
7. Beskrivning av hur verksamheten följs upp.
8. Beskrivning av hur förra årets eventuella bidrag har använts.

9. Sökta och eventuellt beviljade bidrag från andra bidragsgivare.
10. Årsberättelse, resultat och balansräkning. Undantag för nybildad förening.
11. Organisationens stadgar (godkända och antagna på årsmöte) bifogas.

(Bidrag bör sökas på särskild blankett som stadsdelsförvaltningen tillhandahåller)

Hur bedöms ansökningarna?

Handläggning av förenings- och aktivitetsbidrag sker inom förvaltningen utifrån de krav och kriterier som dessa riktlinjer sätter upp.

De ansökningar som uppfyller kraven bedömer förvaltningen med utgångspunkt i nedanstående kriterier. Förvaltningen gör en sammanvägd bedömning av dessa och ger ett förslag till beslut.

Kriterier för att bedöma ansökningarna

Öppen verksamhet

Verksamheten bedrivs i Östermalms stadsdelsområde men kan vara öppen för och besökas av invånare från hela staden. Verksamhetens definition av målgruppen får inte utesluta någon på grund av kön, ålder, etnicitet, etc., om det inte finns särskilda skäl till det. Verksamheten bör bedrivas i tillgängliga lokaler och i övrigt beakta tillgänglighetsaspekter.

Kompletterande verksamhet

Verksamheten ska komplettera den verksamhet som stadsdelsnämnden bedriver i egen regi eller har upphandlat och även annan verksamhet som får bidrag. Det betyder att förvaltningen ska bedöma att det finns behov av ytterligare verksamhet på området, till exempel genom att verksamheten möter en ny målgrupp och/eller möter den på ett annat sätt än övrig verksamhet. Verksamheten bör avse ett förebyggande och/eller individstödande socialt arbete. Verksamheten ska anknyta till målen i stadsdelsnämndens verksamhetsplan. Särskilda prioriteringar av bidragsgivningen kan göras i stadsdelsnämnden verksamhetsplan.

God kvalitet

Verksamheten ska svara mot rimliga kvalitetskrav på en ideellt driven verksamhet inom det aktuella området. Det ska finnas en rimlig planering och uppföljning samt nödvändiga rutiner för verksamheten. Föreningen ska också ha nödvändiga förutsättningar för uppdraget, till exempel i form av kompetens och etablerade samverkansformer.

Rimliga kostnader

Verksamhetskostnaderna ska vara rimliga i förhållande till mål/uppdrag, planerade aktiviteter och omfattning av verksamheten. Bidraget ska användas till kostnader som är direkt kopplade till verksamheten, till exempel lokalkostnader och kostnader i samband med aktiviteter.

Upphandling

Bidrag som ges till frivilliga organisationer och föreningar får inte skapa obalans mellan bidragstagande organisation och andra aktörer på marknaden. Upphandlingsskyldighet föreligger om bidragsgivning vid en samlad bedömning kan anses utgöra ett uppdragsförhållande där stadsdelsnämnden betalar för en utförd prestation enligt avtal, då prestationen är en obligatorisk uppgift för nämnden. Vid oklarheter i bedömningen bör stadens juridiska avdelning kontaktas.

Beslut och utbetalning

Förvaltningen lägger fram ett förslag till stadsdelsnämnden som beslutar om bidrag. Delegationsbeslut kan dock tas enligt nämndens delegationsordning.

Beviljade medel utbetalas till bidragsmottagaren i enlighet med ansökan och inlämnad budget på grundval av dessa riktlinjer och nämndens beslut. Utbetalningen sker som regel efter stadsdelsnämndens beslut. Förvaltningen kan besluta om annan utbetalningsperiod.

Om beviljat bidrag är lägre än det som ansökts förutsätts föreningen revidera sin budget.

Användande av bidrag och återbetalning

Bidraget ska användas till det som föreningen har ansökt om samt i enlighet med dessa riktlinjer och nämndens beslut om bidrag. Om förutsättningarna för att bedriva verksamheten som bidrag beviljats till förändras ska föreningen lämna in en reviderad budget till förvaltningen. För omdisponering av beviljat bidrag till användning på annat sätt än såsom nämnden beslutat krävs godkännande från stadsdelsnämnden.

Som regel ska bidraget inte beviljas och användas till kostnader för lokalrenovering, inköp av inventarier och och styrelsearbete. Föreningen ska därför i sin ansökan tydliggöra om den har för avsikt att använda bidraget till detta för ett skriftligt godkännande.

Förening eller organisation som lämnat felaktiga uppgifter kan bli återbetalningsskyldig. Om föreningen har lämnat felaktiga uppgifter i sin ansökan eller redovisning, eller om det har skett stora avsteg från ansökan och dess bilagor såsom stadgar, kan detta föranleda att förvaltningen håller inne, stoppar eller återkräver bidraget.

Om föreningen inte lämnat en komplett återrapportering inom utsatt tid kan förvaltningen hålla inne utbetalningen av bidraget till rapporteringen har lämnats.

Eventuellt bidrag som inte har förbrukats under den period bidraget avser ska återbetalas till förvaltningen, om förvaltningen inte skriftligen meddelat annat.

Om beviljat bidrag är lägre än det som ansökts förutsätts föreningen revidera sin budget. Det ska även anges en plan för hur verksamheten utvärderas.

Utvärdering, redovisning och kontroll

Föreningen ansvarar för att följa upp och utvärdera verksamheten i enlighet med sin ansökan och ska kunna styrka att lämnade uppgifter är korrekta.

Redovisning av beviljat bidrag

Det är viktigt att föreningen redan vid ansökan om bidrag, förbereder återrapporteringen till förvaltningen. Det är föreningens styrelse som har ansvar för föreningens redovisning till förvaltningen.

Förvaltningen ska ha rätt att ta del av föreningens räkenskaper och annat underliggande material till ansökan och redovisningen samt beredas möjlighet att granska organisationens rutiner och kontroller som är kopplade till bidraget.

Föreningen ska ha revisorer samt ha ordnad ekonomisk redovisning som följer god redovisningssed i Sverige och anvisningarna i dessa riktlinjer. Det betyder att bokföringen ska skötas av personer med tillräcklig kompetens och med efterlevnad av bokföringslagen. Lagen innebär bland annat att verifikationer, fakturor och kvitton ska arkiveras och förvaras på ett betryggande sätt, så att det går att följa upp redovisningen. Vid räkenskapsårets slut ska föreningen upprätta ett bokslut, vilket kan vara i form av en årsredovisning, som ska granskas av föreningens revisor.

Förvaltningen kan initiera såväl ekonomisk som verksamhetsmässig revision av verksamhet som har beviljats bidrag. Stadens revisorer ska ha samma tillträde till verksamheten som förvaltningen.

- Samtliga föreningar ska lämna in föreningens verksamhetsberättelse och bokslut inklusive revisionsberättelse till stadsdelsnämnden.
- Samtliga föreningar ska lämna en redovisning av den verksamhet som har bedrivits med stöd av bidraget. Rapporteringen ska omfatta samtliga intäkter och kostnader för verksamheten. Det ska i föreningens

interna redovisning gå att följa hur bidraget från nämnden har använts.

- Det ska styrkas att attest av föreningens betalningar över ett belopp om 10 000 kronor har gjorts av två personer i förening.

Särskilda krav på intern kontroll – om bidraget är 400 000 kronor eller mer

- Vid bidrag om 400 000 kronor eller mer ska föreningens ekonomiska rapport granskas av en oberoende kvalificerad revisor (dvs. en auktoriserad eller godkänd revisor) som anlitas av föreningen. Revisorn ska granska att föreningens ekonomiska rapport är upprättad enligt dessa riktlinjer samt eventuella övriga instruktioner som förvaltningen har lämnat vid beviljandet av bidraget. Granskningen ska ske enligt International Standard on Auditing, ISA 800 – Revision av finansiella rapporter upprättade enligt ramverk för särskilt syfte.